

Undervisningsbeskrivelse



BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Termin	maj-juni 2023/24
Institution	UCRS Gymnasiet HHX Ringkøbing
Uddannelse	hhx
Fag og niveau	Historie B
Lærer(e)	Kathrine Dahl
Hold	hh2a23

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb i faget

Forløb 1	Slaveri – med fokus på Dansk Vestindien
Forløb 2	Danmark i 1800-tallet
Forløb 3	Folkedrab – Holocaust og Srebrenica

Læst på HH2: 255,5 s.

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Nb! Et skema for hvert forløb

Forløb 1	Slaveri – med fokus på Dansk Vestindien
Forløbets indhold og fokus	<p>Periode: 1700-1900</p> <p>Der er primært arbejdet med slaveriet på Dansk Vestindien – med en afsluttende perspektivering til slaveriet i USA.</p> <p>Væsentlige problemstillinger:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvilken betydning havde den florissante periode for Danmark? • Hvad kendetegnede arbejdskraften i løbet af kolonitiden i Dansk Vestindien? • Hvad var trekantshandelen? • Hvordan var overfarten for en slavegjort afrikaner? • Hvad kendetegnede raceteorierne i 1700-1800-tallet? • Hvordan var tilværelsen for de forskellige befolkningsgrupper i Dansk Vestindien? • Hvilke motiver lå bag danske tiltag i forhold til ophævelse af slavehandelen? • Hvad kendetegnede Peter von Scholtens reformarbejde? • Hvad årsagerne til slaveriets ophævelse i Dansk Vestindien i 1848? • Hvad var årsagerne til og konsekvenserne af The Fireburn i 1878? • Hvilken betydning havde slaveriet for USA i begyndelsen af 1800-tallet? • Hvilken rolle spillede slaveriet i Den Amerikanske Borgerkrig? • Hvordan var forholdene for afroamerikanerne fra 1865-1965? • Hvilke ligheder og forskelle var der mellem slaveriet i Dansk Vestindien og i USA? • Hvilke ligheder og forskelle var der i de frigjortes forhold i Dansk Vestindien og i USA?
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> • demonstrere indsigt i udvikling og væsentlige begivenheder i Danmarks og verdens historie inden for de seneste 500 år, herunder sammenhænge mellem den nationale, europæiske og globale udvikling • reflektere over samspillet mellem mennesker og natur • demonstrere viden om fagets identitet og metoder • formulere og formidle historiefaglige problemstillinger mundtligt og skriftligt og relatere disse til elevernes egen tid
Kernestof	<ul style="list-style-type: none"> • Hovedlinjer i Danmarks og verdens historie • Udviklingen i Europas position i verden • Udviklingen af demokrati, menneskerettigheder og ligestilling i nationalt og globalt perspektiv • Udviklingen i levevilkår, nationalt og globalt • Økonomisk udvikling og dennes betydning for national og global velstand
Anvendt materiale. Kilder 31,5 s. Film: 34 s. Kompendium 67 s.	<p><i>Primær</i></p> <p>https://www.his2rie.dk/kildetekster/dansk-vestindien/</p> <ul style="list-style-type: none"> • 6: Straffefanger som arbejdskraft i Dansk Vestindien (1746) • 7: Servinger som arbejdskraft i Dansk Vestindien (1735) • 16: Paul Isert om et slavemarked på St. Croix (1787) • 19: Hans West: Slaverne er ikke ulykkelige (1793) • 23: Paul Iserts oplevelse af slaveriet på St. Croix (1787) • 24: Peter Lotharius Oxholms forsvar af den danske koloni (1797) • 38: Christian 7.'s Forordning om Neger-Handelen (1792) • 44: Peter von Scholtens forklaring på oprøret i 1848 og ophævelsen af slaveriet (1849) • 48: Sophie Petersen om årsagerne til afskaffelsen af slaveriet (1946) • 54: En sørgelig Ballade – skillingsvise om oprøret i 1878

Douglas, Frederick: ”Hvad betyder den 4. juli for en slave?” (1852) (uddrag på engelsk stammer fra Niels Bjerre Poulsen – se nedenfor)

Equiano, Olaudah: Den interessante fortælling om Olaudah Equianos liv (1789) – uddrag om mellempassagen.

Hansen, Erik A: *Negeren i USA. Raceproblemet før og nu.* 1976 – ”Plessy v. Ferguson – uddrag af Højesterets kendelse”

Hansen, Thor Banke og Andreas Bonne Sindberg: *USA – Historie, samfund, religion.* Ibog. Systemtime, 2017. <https://usahistoriesamfundreligion.systemtime.dk/?id=338>

- Tekst 1: Lincoln i privat brev til sin personlige ven og slaveejer Joshua Speed. 1855
- Tekst 2: Lincoln i en offentlig debat med Demokraten Steven Douglas d. 21. august 1858 i Ottawa
- Tekst 4: Freedom for all both black and white. Plakat fra 1865

Johnson, Lyndon B: Tv-tale om stemmeret d. 15. marts 1965 (uddrag på engelsk)

<http://www.lbjlibrary.org/lyndon-baines-johnson/speeches-films/president-johnsons-special-message-to-the-congress-the-american-promise>

Dokumentar/film:

DRKultur: ”De sorte amerikaneres historie 2: Slaveriets tidsalder 1800-1860”. sendt d. 24. april 2017. <https://mitcfu.dk/mm/player/?copydan=321704242055>

DRKultur: ”De sorte amerikaneres historie 3: I ilden 1861-1896”. sendt d. 1. maj 2017. <https://mitcfu.dk/mm/player/?copydan=321705012055>

Kjærulff-Schmidt, Palle: *Peter von Scholten.* Crone Film, 1987.

<https://mitcfu.dk/film/?faust=CFUFILM1072043>

Sekundær

Bjerre-Poulsen, Niels: *USA – Historie og identitet.* Ibog. Systemtime, 2022. <https://usahistorie-ogidentitet.systemtime.dk/?id=1>

2. Amerikas arvesynd	133
I bomuldens rige	161
Vejen til sammenbruddet	164
Den Amerikanske Borgerkrig bryder ud.....	165
Den Anden Amerikanske Revolution	166
’Reconstruction’ – en ny begyndelse	169
En politisk studehandel	170
Den lovfæstede raceadskillelse afskaffes.....	176

Halberg, Rikke og Bertha Rex Coley: *Dansk Vestindien.* Ibog. Frydenlund, 2022.

<https://danskvestindien.ibog.frydenlund.dk/?id=1>

Forord.....	131
Kapitel 2: Kolonisering, sukker og slaveri	130
2.1 Den florissante periode	149
2.2 Arbejdskraften	150
2.3 Trekantshandelen	151
Kapitel 4: Det europæiske syn på afrikanere.....	134
4.1 Raceteorier retfærdiggør slaveri	155
4.2 Sorte kvinder og hvide mænd	156
4.3 Be Grateful?	157
Kapitel 5: Livet på øerne som slavegjort og fri.....	135
5.1 Livet for de rigeste hvide	158
5.3 Hierarkiet i den slavegjorte befolkning.....	160
5.4 Livet på en sukkerplantage	161
5.5 Sukkerproduktionens endeligt.....	162
5.6 Frikulørte.....	163
Kapitel 8: Tiltag til afviklingen af slaveriet	138
8.1 Forordningen af 1792.....	174
8.2 Slavekomiteen af 1839.....	175
Kapitel 9: Slaveriets endeligt.....	

	9.1 Peter von Scholten..... 177 9.2 Oprøret i juli 1848..... 178 9.3 General Buddhoe 179 Kapitel 10: Tiden efter 1848 10.1 Debatten om erstatning 180 10.2 Livet i Dansk Vestindien efter emancipationen..... 181 Kapitel 11: Ny modstand mod det danske styre..... 11.1 The Fireburn 1878 182 11.2 The Fireburn Queens 183 11.3 David Hamilton Jackson..... 184 11.4 Modstand fra plantageejerne 185
Omfang	Antal lektioner: 33 (23 lektioner om Dansk Vestindien og 10 lektioner i USA) Antal sider: 132,5
Arbejdsformer	klasseundervisning, gruppearbejde, fremlæggelser

Forløb 2	Danmark i 1800-tallet
Forløbets indhold og fokus	<p>Periode: 1700-1900</p> <p>Der er arbejdet med udviklingen for landbefolkningen, byarbejderne og borgerskabet i perioden som optakt til SO4/DHO.</p> <p>Udviklingen er knyttet til store begivenheder/tendenser som landboreformerne, kornsalgsperioden, andelsbevægelsen, industrialiseringen, urbaniseringen, den faglige organisering, kønsroller, kampen for demokrati og udviklingen i stemmeretten.</p> <p>Væsentlige problemstillinger:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hvilken betydning fik landboreformerne i 1780erne, kornsalgsperioden 1830-1870 samt andelsbevægelsen for de danske bønder? - Hvilke årsager og konsekvenser havde befolkningsvæksten i 1800-tallet? - Hvad satte gang i den danske industrialisering, og hvilken betydning fik den for det danske samfund? - Hvordan var vilkårene for arbejderfamilierne – mænd, kvinder og børn? - Hvilken betydning fik oprettelsen af fagforeningerne? - Hvilken betydning fik Nærings(friheds)loven fra 1857? - Hvad kendetegnede borgerskabets normer og kønsroller i anden halvdel af 1800-tallet? - Hvorfor faldt den danske enevælde i marts 1848? - Hvordan udviklede det danske demokrati sig fra 1849-1915?
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> • demonstrere indsigt i udvikling og væsentlige begivenheder i Danmarks og verdens historie inden for de seneste 500 år, herunder sammenhænge mellem den nationale, europæiske og globale udvikling • demonstrere indsigt i grundlæggende styreformer og politiske ideologier samt forholde sig reflekterende til demokratisering og menneskerettigheder i nationalt og globalt perspektiv • demonstrere viden om fagets identitet og metoder • formulere og formidle historiefaglige problemstillinger mundtligt og skriftligt og relatere disse til elevernes egen tid
Kernestof	<ul style="list-style-type: none"> • Hovedlinjer i Danmarks og verdens historie • Udviklingen af demokrati, menneskerettigheder og ligestilling i nationalt og globalt perspektiv • Kultur i nationale og globale sammenhænge • Udviklingen i levevilkår, nationalt og globalt
Anvendt materiale. Kilder: 15 s. Lærebog: 45 s.	<p><i>Primær</i></p> <p>Busk, Katrine Charlotte: <i>Danmark i 1800-tallet</i>. Systemtime, ibog. Første udgivelsesår 2023. https://danmarkiattenhundredetallet.systemtime.dk/</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kilder til kapitel 4 <ul style="list-style-type: none"> ○ ”Om udvandring”. Artikel i Social-Demokraten, 19. marts 1876 ○ ”Udvandrere på Larsens Plads” ○ ”Millions of Acres”, 1872

- Danske udvandrere i Iowa
- Kilder til kapitel 6
 - Emil Hornemann: af *Om Børns Anvendelse i Fabrikker*, 1872
 - Skoledirektørs beretning om skoleelevers arbejde uden for skoletiden, 1898
 - Christian Christensen om fattigdom i 1887 (uddrag)
 - Tobaksarbejdere på A.V. Bruuns fabrik i Kolding, 1894
- Kilder til kapitel 9
 - Kilde 15a: Debat i Folketinget om kvinders valgret til borgerrepræsentationen i København, 1886
 - Kilde 15b: Redaktør Carl Ploug om kvinders kommunale valgret, 1888
 - Kilde 15c: Referat af møde i kvindevalgretsforeningen, 1889

Sekundær

Busk, Katrine Charlotte: *Danmark i 1800-tallet*. Systeme, ibog. Første udgivelsesår 2023.

<https://danmarkiattenhundredetallet.systeme.dk/>

3. Landbrugets udvikling.....	135
3.1 Herregård og landsby.....	178
3.2 De store landboreformer	179
3.3 Fra fæste til selveje	180
3.4 Kornsalgsperioden	181
3.5 Andelsperioden.....	182
4. Levevilkår på landet	136
4.3 Gårdmænd.....	190
4.4 Bøndernes position.....	191
4.5 Vækkelser og foreningsliv	192
4.6 Husmænd.....	193
4.7 Udvandringen	194
4.8 Landarbejdere og fattige.....	195
5. Industrialiseringen	137
5.1 Den industrielle revolution	201
5.2 Den danske industrialisering	202
5.3 Byernes udvikling	203
5.4 Hygiejne og sygdomme	204
6. Arbejdernes vilkår	138
6.1 Arbejdere i købstæderne	210
6.2 Arbejdere i København	211
6.3 Børnearbejde.....	212
6.5 Fagforeninger.....	214
6.6 Septemberforliget	215
7. Byerhverv og borgerskab	139
7.1 Næringsloven 1857	220
7.2 Borgerskabet i byerne	221
7.3 Akademikere og udvikling inden for uddannelse.....	222
7.4 Kvindernes muligheder for uddannelse.....	223
8. Borgerskabets levevilkår.....	140
8.1 Mænd og kvinder.....	229
8.2 Børn og unge.....	230
8.4 Seksualmoral	232
9. Grundloven	141
9.1 Ydre pres på enevælden	238
9.2 Stænderforsamlingerne	239
9.3 De nationalliberale	240
9.4 Bondevennernes selskab	241
9.5 Den danske revolution	242
9.6 Grundloven 1849	243
9.7 Stemmeret og valgbarhed.....	244
9.8 Grundlovsændringerne i 1866 og 1915	245

	9.9 Nutidens grundlov, 1953..... 246
Omfang	Antal lektioner: 17 Antal sider: 60
Arbejdsformer	Klasseundervisning, gruppearbejde, fremlæggelser og remediering

Forløb 3	Folkedrab – Holocaust og Srebrenica
Forløbets indhold og fokus	<p>Med udgangspunkt i Stantons 10 faser og FN's definition på folkedrab er der arbejdet med Holocaust og Srebrenica.</p> <p>Væsentlige problemstillinger i forløbet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hvad karakteriserede den europæiske og den nazistiske antisemitisme? - Hvilken betydning fik Hitlers magtovertagelse for de tyske jøder? - Hvordan forholdt nazisterne sig til de østeuropæiske jøder i forbindelse med angrebet på først Polen og siden Sovjetunionen? - Hvem var gerningsmændene i forbindelse med Holocaust? - Hvilken rolle spillede USA/Vesteuropa/Danmark i Holocaust? - Hvorfor udbrod der borgerkrig i Bosnien i 1992? - Hvorfor var 'etniske udrensninger' så udbredte i borgerkrigen? - Hvad skete der i Srebrenica i juli 1995? - Hvorfor kan begivenhederne i Srebrenica betegnes som et folkedrab? - Hvilken rolle spillede USA/Vesteuropa i borgerkrigen i Bosnien? - Hvorfor er der forsoning gennem retsopgør ikke vellykket i Bosnien? - Hvilke ligheder og forskelle er der mellem de to folkedrab?
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> • demonstrere indsigt i udvikling og væsentlige begivenheder i Danmarks og verdens historie inden for de seneste 500 år, herunder sammenhænge mellem den nationale, europæiske og globale udvikling • analysere konflikters opståen og håndtering af disse samt udviklingen i internationalt samarbejde • skelne mellem forskellige typer af forklaringer på samfundsmæssige forandringer og reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende • demonstrere viden om fagets identitet og metoder • anvende historisk-kritiske tilgange til at indsamle, bearbejde og remediere forskelligartet historisk materiale og forholde sig kritisk og reflekterende til historiebrug • formulere og formidle historiefaglige problemstillinger mundtligt og skriftligt og relatere disse til elevernes egen tid
Kernestof	<ul style="list-style-type: none"> • Hovedlinjer i Danmarks og verdens historie • Væsentligt nationale, regionale og globale konflikter og samarbejdsrelationer • Udviklingen af demokrati, menneskerettigheder og ligestilling i nationalt og globalt perspektiv • Historiebrug og -formidling
Anvendt materiale.	<p><i>Primær</i></p> <p>Bak, Sofie Lene: "Forløb: Nazisme og Holocaust" fra <i>Historieportalen, Fra Romerriget til vor tid</i>. Ibog, Systime, Første udgivelsesår 2021. https://historieportalen.systime.dk/s.1566:Kilder – Nazime og Holocaust</p> <ul style="list-style-type: none"> • 4: En tysk skolepiges syn på jøderne, januar 1935 • 5: Nürnberg-racelovene, september 1935 • 13: Uddrag fra Primo Levi: "Hvis dette er et menneske", 1947 <p>Bjørn, Anders: <i>Jugoslaviens sammenbrud – Balkan-krigene 1991-2001</i>. Ibog, Forlaget Frydenlund. Første udgivelsesår 2023.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tre skolebogsopfattelser af krigen i Bosnien https://www.his2rie.dk/kildetekster/jugoslaviens-sammenbrud-balkan-krigene-1991-2001/tekst-13/ <p>Folkedrab.dk</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://folkedrab.dk/kilder/kilde-uddrag-interview-politika-vreme-januar-1992-med-radovan-karadzic

- <https://folkedrab.dk/kilder/kilde-udtalelse-ratko-mladic-ved-indtagelsen-srebrenica>
- <https://folkedrab.dk/kilder/kilde-direktiv-7>
- <https://folkedrab.dk/kilder/kilde-vidneudsagn-beskyttet-vidne-1>
- <https://folkedrab.dk/kilder/kilde-vidneudsagn-drazen-erdemovic>

Nielsen, Morten: ”Skæbne”. Fra bogtanken.dk den 9. april 2018. <https://www.bogtanken.dk/litteraturtanker/besaettelsestidens-store-digter/>

Dokumentar

Moreh, Dhror: ”I magtens korridorer – Bosnien”. Lagt på dr.dk d. 15. februar 2024 (36:26-56:57) https://www.dr.dk/drtv/se/i-magtens-korridorer_-krigen-i-bosnien_364130

Sekundær

Bak, Sofie Lene: ”Forløb: Nazisme og Holocaust” fra *Historieportalen, Fra Romerriget til vor tid*. Ibog, Systime, Første udgivelsesår 2021. <https://historieportalen.systime.dk/>

Nazisme og Holocaust

2. Nazisme, racisme og antisemitisme.....	1522
Racisme og socialdarwinisme	1523
Nazismen og antisemitismen.....	1524
Antisemitismen og Holocaust	1525
3. Jødelovene: Diskrimination og tvangsudvandring.....	1527
De første indgreb mod jøderne.....	1528
Nürnberg-lovene 1935.....	1529
Krystalnatten 1938	1530
4. Isolation: Ghettoer og koncentrationslejre	1532
Einsatzkommandoer og ghettoer	1533
Jøderne isoleres	1534
5. I ly af krigen: Masseudryddelse	1536
Masselikvideringer og den første udryddelseslejr.....	1537
Det industrialiserede massedrab	1538
Wannsee-konferencen, januar 1942	1539
Krigslykken vender	1540
6. Gerningsmænd og tilskuere: Besatte og allierede lande.....	1542
Hvem var gerningsmændene.....	1543

Berlau, Solvej og Stine Thuge: *Vejen til folkedrab*. Ibog, Forlaget Columbus. Første udgivelsesår 2023. <https://vejentilfolkedrab.ibog.forlagetcolumbus.dk/>

- Hvad er folkedrab..... 153
- Teorien om Folkedrabets 10 stadier (sammenfatning)..... 154

Folkedrab.dk

Artiklen er senest opdateret i 2023 af journalist og forfatter Steen Ramsgaard.

- <https://folkedrab.dk/eksempler-paa-folkedrab/bosnien/krig-bosnien-etniske-udrensninger-massakre-srebrenica/krigen-bosnien>
- <https://folkedrab.dk/eksempler-paa-folkedrab/bosnien/krig-bosnien-etniske-udrensninger-massakre-srebrenica/etniske-udrensninger-bosnien>
- <https://folkedrab.dk/eksempler-paa-folkedrab/bosnien/krig-bosnien-etniske-udrensninger-massakre-srebrenica/srebrenica>
- <https://folkedrab.dk/eksempler-paa-folkedrab/bosnien/fredsftale-flygtninge-internationalt-retsopgoer/srebrenica-efter-massakren>
- <https://folkedrab.dk/eksempler-paa-folkedrab/bosnien/fredsftale-flygtninge-internationalt-retsopgoer/retsopgoer-forsoning-bosnien>

Omfang

Antal lektioner: 15
Sidetal: 63 s.

Arbejdsformer	Klasseundervisning, gruppearbejde
----------------------	-----------------------------------